

Sveučilište u Zagrebu

Senat

Klasa:602-03/22-17/03

Urbroj: 380-020/284-22-1

Zagreb, 25. siječnja 2022. godine

Na temelju članka 21. stavka 1. točke 26. Statuta Sveučilišta u Zagrebu, Senat Sveučilišta u Zagrebu na 5. redovitoj sjednici u 353. akademskoj godini (2021./2022.) održanoj 25. siječnja 2022. godine u elektroničkom obliku donio je sljedeću

O d l u k u

I.

Prihvaća se Godišnje izvješće o radu Etičkog savjeta Sveučilišta u Zagrebu za razdoblje od 1. listopada 2020. do 30. rujna 2021. godine.

II.

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Rektor

prof. dr. sc. Damir Boras

Dostaviti:

1. Arhiva, ovdje

Sveučilište u Zagrebu

Etički savjet

**Godišnje izvješće o radu
Etičkog savjeta Sveučilišta u Zagrebu za razdoblje od 1. listopada 2020. do 30. rujna
2021. godine**

Zagreb, 17. prosinca 2021. godine

Sveučilište u Zagrebu
Senat

Godišnje izvješće o radu Etičkog savjeta Sveučilišta u Zagrebu
za razdoblje od 1. listopada 2020. godine do 30. rujna 2021. godine

U skladu s člankom 36. točkom G Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu, Etički savjet Sveučilišta u Zagrebu podnosi Senatu Sveučilišta u Zagrebu Godišnje izvješće o svom djelovanju, provedbi i razvoju etičkih standarda na Sveučilištu.

I. SASTAV ETIČKOG SAVJETA

U izvještajnom razdoblju Etički savjet Sveučilišta u Zagrebu (u daljnjem tekstu: Etički savjet) radio je u sljedećem sastavu¹:

1. izv. prof. dr. sc. Tomislav Krznar, Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet, predsjednik od 22. svibnja 2020.
prof. dr. sc. Ivan Šestak, Sveučilište u Zagrebu Fakultet filozofije i religijskih znanosti, zamjenik člana
2. prof. dr. sc. Duška Ćurić, Sveučilište u Zagrebu Prehrambeno-biotehnološki fakultet, članica
izv. prof. dr. sc. Marina Šagud, Sveučilište u Zagrebu Medicinski fakultet, zamjenica članice
3. dr. sc. Julija Erhardt, v. pred., Sveučilište u Zagrebu Prirodoslovno-matematički fakultet, članica
prof. dr. sc. Zvonimir Guzović, Sveučilište u Zagrebu Fakultet strojarstva i brodogradnje, zamjenik članice
4. prof. dr. sc. Hrvoje Jurić, Sveučilište u Zagrebu Filozofski fakultet, član
izv. prof. art. Davor Žilić, Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet, zamjenik člana
5. prof. dr. sc. Roman Malarić, Sveučilište u Zagrebu Fakultet elektrotehnike i računarstva, član
prof. dr. sc. Branka Matković, Sveučilište u Zagrebu Kineziološki fakultet, zamjenica člana
6. Marica Pavić, dipl. iur., Sveučilište u Zagrebu, članica

¹ Članovi Etičkog savjeta, i njihovi zamjenici imenovani su Odlukom rektora Sveučilišta u Zagrebu o imenovanju Etičkog savjeta Sveučilišta u Zagrebu, Klasa: 602-04/20-17/04, Urbroj: 380-020/284-20-1 od 18. veljače 2020. godine, a na prijedlog Senata Sveučilišta u Zagrebu, sa 6. sjednice u 351. akademskoj godini (2019./2020.), održane 18. veljače 2020. godine, na temelju članka 31. stavka 1. Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu i članka 13. Statuta Sveučilišta u Zagrebu.

Maja Lacković, dipl. iur., Sveučilište u Zagrebu Akademija likovnih umjetnosti, zamjenica članice

7. Josip Periša, student, Sveučilište u Zagrebu Filozofski fakultet, član
Krešimir Domazet, student, Sveučilište u Zagrebu Stomatološki fakultet, zamjenik člana
8. izv. prof. dr. sc. Frane Staničić, Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, član
izv. prof. dr. sc. Ivan Milotić, Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, zamjenik člana
9. prof. dr. sc. Valerije Vrček, Sveučilište u Zagrebu Farmaceutsko-biokemijski fakultet, član
prof. dr. sc. Lorena Škuflić, Sveučilište u Zagrebu Ekonomski fakultet, zamjenica člana.

Koordinator Etičkog savjeta u izvještajnom razdoblju je prof. dr. sc. Ante Čović, prorektor za organizaciju, kadrovski razvoj i međusveučilišnu suradnju, dok su administrativnu i stručnu pomoć i potporu pružali Dora Gelo Čolić, dipl. iur., Heli Hajdić Nikolić, dipl. iur. i Krešimir Baraba, mag. iur.

II. DJELOVANJE ETIČKOG SAVJETA

Nakon uvođenja instituta žalbe u etičke postupke, Etički savjet, odlučuje o žalbama dionika etičkih postupaka (podnositelji zahtjeva i članovi sveučilišne zajednice u odnosu na čiju etičnost je etičko povjerenstvo sastavnice donijelo prvostupanjsko mišljenje), a protiv prvostupanjskih mišljenja etičkih povjerenstava sastavnica te time djeluje i kao drugostupanjsko tijelo u etičkim postupcima.

U izvještajnom razdoblju, Etički savjet zaprimio je **tri žalbe** protiv prvostupanjskih mišljenja etičkih povjerenstava sastavnica. Jedna je žalba uložena od strane člana sveučilišne zajednice u odnosu na čiju etičnost postupanja je upućen zahtjev za davanjem mišljenja. Dvije žalbe uložile su osobe koje nisu izravni dionici etičkog postupka. Jedan je postupak bio u tijeku iz prethodnog izvještajnog razdoblja te je bio povezan s radom *Ad hoc* Etičkog povjerenstva Sveučilišta. U jednom žalbenom postupku, Etički savjet, donio je drugostupanjsko rješenje te je odbacio žalbu člana sveučilišne zajednice i potvrdio je prvostupanjsko mišljenje etičkog povjerenstava sastavnice, ali uz ukazivanje na procesna pravila kojih se sastavnica mora pridržavati u vođenju etičkog postupka. Naime, iako je podnesen zahtjev za davanjem mišljenja u odnosu na etičnost postupanja člana sveučilišne zajednice, etičko povjerenstvo sastavnice je donijelo načelno mišljenje na temelju članka 34. stavka 6. Etičkog kodeksa, jer na temelju dostupnih materijala i navoda nije moglo utvrditi relevantno činjenično stanje te se etičko povjerenstvo ograničilo na davanje stajališta o načelnom pitanju. Obzirom na načelno mišljenje, istim nije zauzeto stajalište o etičnosti postupanja dionika, odnosno žalitelja, a time nisu ispunjene pretpostavke iz članka 35. stavka 8. Etičkog kodeksa za ulaganje žalbe, pa je žalba odbačena temeljem članka 35. stavka 9. Etičkog kodeksa².

² Drugostupanjsko rješenje Etičkog savjeta Sveučilišta u Zagrebu, Klasa: 602-04/21-17/5, Urbroj: 380-106/334-21-6 od 23. rujna 2021.

Također, u žalbenim postupcima u kojima su žalbe uložile osoba koja nisu izravni dionici etičkih postupaka, Etički savjet je prihvatio nacрте drugostupanjskih rješenja kojima se žalbe, temeljem članka 35. stavka 9. Etičkog kodeksa, odbacuju, jer su uložene od strane neovlaštenih osoba³. Zaključno sa zadnjim danom izvještajnog razdoblja, 30. rujnom 2021. godine, **usvojene su i otpravljene odluke o svim uložnim žalbama.**

Etički savjet je u izvještajnom razdoblju **održao ukupno 4 redovitih sjednica** kako slijedi:

- III. sjednica Etičkog savjeta održana 21. prosinca 2020. godine,
- IV. sjednica Etičkog savjeta održana 27. svibnja 2021. godine,
- V. sjednica Etičkog savjeta održana 9. rujna 2021. godine,
- VI. sjednica Etičkog savjeta održana 29. rujna 2021. godine

Etički savjet je na sjednicama održanim u izvještajnom razdoblju **raspravljao o 6 predmeta**, za koje su ispunjene procesne pretpostavke za djelovanje Etičkog savjeta u konkretnom predmetu, od čega je njih 4 po prvi puta zaprimljeno prije ovog izvještajnog razdoblja (1 predmet iz 2018. godine te 3 predmet iz prethodnog izvještajnog razdoblja), a 2 predmeta je po prvi put zaprimljeno u ovom izvještajnom razdoblju.

Naime, Etički savjet je prema odredbama Etičkog kodeksa, ovlašten djelovati u konkretnom predmetu u četiri sljedeće situacije:

1. Ako etičko povjerenstvo sastavnice ne može ili ne želi djelovati, Etički savjet je ovlašten predložiti osnivanje *Ad hoc* Etičkog povjerenstva Sveučilišta (članak 32. stavak 1. Etičkog kodeksa u vezi s člankom 29. stavkom 3. Etičkog kodeksa);
2. Ako u povodu inicijative drugih tijela ili članova sveučilišne zajednice ovlaštene osobe i tijela ne podnesu zahtjev nadležnom etičkom povjerenstvu u roku od 30 dana, inicijator se može obratiti Etičkom savjetu, koji je u tom slučaju ovlašten, ako to smatra potrebnim, sam pokrenuti odgovarajući postupak kod nadležnog etičkog povjerenstva (članak 33. stavak 4. Etičkog kodeksa);
3. Ako u etičkom povjerenstvu sastavnice na sastancima i radu sudjeluje jedan član Etičkog savjeta ili druga osoba koju Etički savjet odredi kao savjetnika Sveučilišta za etička pitanja, a na traženje etičkog povjerenstva sastavnice (članak 34. stavak 3. Etičkog kodeksa) te
4. Kada odlučuje o žalbi protiv mišljenja o žalbi etičkog povjerenstva sastavnice (članak 35. stavak 8. Etičkog kodeksa).

³ Drugostupanjsko rješenje Etičkog savjeta Sveučilišta u Zagrebu, Klasa: 602-04/21-17/2, Urbroj: 380-106/334-21-2 od 2. lipnja 2021 i drugostupanjsko rješenje Etičkog savjeta Sveučilišta u Zagrebu, Klasa: 602-04/19-17/12 Urbroj: 380-106/334-21-22 od 23. rujna 2021. U odnosu na drugo navedeno rješenje Etičkog savjeta Sveučilišta u Zagrebu, riješeno je o dvije žalbe. O žalbi koja je zaprimljena u izvještajnom razdoblju, a uložena je na Mišljenje *Ad hoc* Etičkog povjerenstva Sveučilišta, kao i o drugoj žalbi zaprimljenoj u ranijem izvještajnom razdoblju na Mišljenje Etičkog povjerenstva sastavnice u istom predmetu. Navedene žalbe uložene su od istog žalitelja, a obzirom da Etički savjet Sveučilišta u Zagrebu, nije primio na znanje Mišljenje Etičkog povjerenstva sastavnice, povodom prijedloga Etičkog savjeta Sveučilišta u Zagrebu, a na temelju članka 29. stavka 3. i članka 32. stavka 1. Etičkog kodeksa, rektor Sveučilišta u Zagrebu je imenovao *Ad hoc* Etičko povjerenstvo Sveučilišta koje je donijelo Mišljenje.

U ovom izvještajnom razdoblju Etički savjet nije zaprimio anonimne prijave.

Etički prijepori u predmetima koje je razmatrao Etički savjet u izvještajnom razdoblju su sljedeći:

sumnja u plagiranje	1
sumnja u plagiranje znanstvenih radova	1
sumnja u plagiranje dijelova doktorske disertacije	1
sumnja u plagiranje dijelova diplomskog rada	0
sumnja u povredu načela poštovanja integriteta i dostojanstva osobe	0
sumnja u povredu načela moralno opravdanog ponašanja na Sveučilištu	0
prijava za uznemiravanje u radnoj okolini	4
sumnja u povredu načela profesionalnosti	2
sumnja u povredu načela jednakosti i pravednosti	3
sumnja u povredu načela poštivanja zakona i drugih postupaka	1
sumnja u izmišljanje i prepravljanje preporuka	0
sumnja u izmišljanje rezultata	0
sumnja u krivotvorenje	0
sumnja u povrede profesionalnih dužnosti u nastavnom radu	0
sumnja u povredu načela autonomije znanstvenog, umjetničkog i nastavnog rada	1
sumnja u neprihvatljive prakse u nastavi	0
predrasude	1
sumnja na sukob interesa	0
profesionalno napredovanje	0

Od navedenih predmeta koje je razmatrao Etički savjet, u 5 predmeta je završen postupak, dok je u 1 predmetu postupak još u tijeku.

U izvještajnom razdoblju djelovali je jedno *Ad hoc* etičko povjerenstvo Sveučilišta, te je doneseno Mišljenje *Ad hoc* Etičkog povjerenstva Sveučilišta.

U izvještajnom razdoblju nije bilo zamolbi etičkih povjerenstava sastavnica, temeljem članak 34. stavak 3. Etičkog kodeksa za određivanje savjetnika Sveučilišta za etička pitanja.

Etički savjet je u izvještajnom razdoblju dostavio 7 dopisa dionicima etičkih postupaka.

Specifične okolnosti u kojima, kroz prošlo izvještajno razdoblje, te izvještajno razdoblje obuhvaćeno ovim izvješćem, djeluje obrazovni sustav, uključujući i sustav visokog obrazovanja, rezultirao je manjim brojem predmeta na sastavnicama, a time i manjim brojem predmeta u raspravi Etičkog savjeta. O radu Etičkih povjerenstava sastavnica, detaljnije će biti navedeno u idućoj točki ovoga izvješća.

VII. RAD ETIČKIH POVJERENSTAVA SASTAVNICA

Etički savjet u svom radu i djelovanju konzistentno upućuje sastavnice na relevantnu proceduru etičkog postupka, a osobito na obvezu propisanu člankom 35. stavkom 1. Etičkog kodeksa, na dostavu mišljenja Etičkom savjetu, kao i obvezu propisanu člankom 33. stavkom 7. Etičkog kodeksa na dostavu Etičkom savjetu zahtjeva za davanjem mišljenja. Intencija navedenih odredbi je da Etički savjet dobije izravan uvid u etičke postupke u tijeku. Time i odgovarajući pregled u odnosu na otvorena pitanja koja se odnose na etičnost ponašanja i praksi na Sveučilištu u Zagrebu, a radi provođenja ovlasti određenih člankom 36. Etičkog kodeksa. Međutim, sastavnice često ne postupaju prema prethodno navedenim odredbama Etičkog kodeksa.

Nakon uvođenja instituta žalbe u etičke postupke, mišljenja etičkih povjerenstava sastavnica, kao sastavni dio moraju sadržavati uputu o načinu ulaganja žalbe. Međutim, etička povjerenstva sastavnica često propuštaju u sadržaj mišljenja unijeti uputu o načinu ulaganja žalbe. U izvještajnom razdoblju, Etički savjet je vratio dva mišljenja na doradu zbog prethodno navedenog propusta te je etičko povjerenstvo sastavnice, po uputi Etičkog savjeta naknadno donijelo dopune mišljenja, kojima je u sadržaj mišljenja unijelo uputu o načinu ulaganja žalbe.

Godišnje izvješće o radu etičkih povjerenstava sastavnica, na poziv Etičkog savjeta, dostavila su 32 etička povjerenstva sastavnica, a 2 etička povjerenstva sastavnica nisu dostavila godišnja izvješća o radu. U prethodnom izvještajnom razdoblju sva su etička povjerenstva sastavnica dostavila godišnja izvješća o radu.

Iz dostavljenih godišnjih izvješća o radu razvidno je kako 27 etičkih povjerenstava nije imalo u izvještajnom razdoblju niti jedan predmet u obradi, dok je njih 5 obrađivalo ukupno 11 predmeta, od kojih je jedan predmet još u tijeku. Od navedenih predmeta Etički savjet nije prethodno obaviješten o pokretanju postupka u 6 predmeta. Jedna sastavnica je dostavila izvješće i obavijestila Etički savjet o etičkim postupcima, bez navođenja etičkih načela na koje se odnose postupci. Nadalje, nije dostavila, ni zahtjeve za davanjem mišljenja, ni donesena mišljenja. Problematika obavješćivanja Etičkog savjeta, kao i dostave zahtjeva za davanjem mišljenja i prvostupanjskih mišljenja ranije je elaborirana u ovom izvješću o radu. Etička povjerenstva sastavnica utvrdila su djelovanje suprotno Etičkom kodeksu Sveučilišta u Zagrebu u 1 predmeta, dok je u 7 predmetu utvrđeno kako nije došlo do kršenja odredbi Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu, a donesena su i 2 načelna mišljenja⁴. U odnosu na načelna mišljenja, u jednom predmetu etičko povjerenstvo sastavnice nije moglo procijeniti istinitost spornih tvrdnji te je prema članku 34. stavku 6. Etičkog kodeksa donijelo načelno

⁴ Mišljenja u kojem se ograničava na davanje stajališta o načelnom pitanju, bez utvrđivanja je li određeno ponašanje i djelovanje u skladu s načelima i pravilima Etičkog kodeksa.

mišljenje. Predmet je već ranije elaboriran u točki II. ovoga izvješća. U drugom predmetu dekan sastavnice je zahtjev za davanjem mišljenja uputio radi donošenja mišljenja o načelnom pitanju, što je predviđeno člankom 28. stavkom 2. Etičkog kodeksa. Obzirom na navedeno, etičko povjerenstvo sastavnice je donijelo načelno mišljenje.

Jedna sastavnica obavijestila je o zaprimljenim anonimnim prijavama, međutim zbog otežanih mogućnosti provjere navoda iz anonimnih prijava, prema procjeni nije bilo moguće pokrenuti etičke postupke. Nadalje, i prethodno navedeno načelno mišljenje, a koje se odnosi na predmet koji je već ranije elaboriran u točki II. ovoga izvješća, je također doneseno na temelju zahtjeva za davanjem mišljenja koji je upućen povodom inicijative iz anonimne prijave. Sukladno dostavljenim godišnjim izvješćima o radu, 9 sastavnica je obavijestilo Etički savjet da postupaju prema anonimnim prijavama. Problematika anonimnog prijavljivanja raspravljana je na sjednicama Etičkog savjeta u izvještajnom razdoblju. Anonimne prijave često znatno otežavaju mogućnost provjere u njima sadržanih navoda, a istovremeno otvaraju mogućnost za lažno prijavljivanje i zlouporabe. Nadalje, moguće je uzeti u obzir da prijavitelji prijave upućuju kako bi se zaštitili od sekundarne viktimizacije, odnosno ako smatraju da bi zbog podnošenja prijave trpjeli dodatne štetne posljedice. Radi ujednačavanja postupanja svih etičkih povjerenstava sastavnica i povezane problematike anonimnog prijavljivanja, Etički savjet je pristupio izradi Smjernica za postupanje po anonimnim prijavama, a iste će očekivano biti usvojene u narednom izvještajnom razdoblju. S tim u vezi valja istaknuti da izradom navedenih Smjernica, Etički savjet izvršava nadležnost koordiniranja djelovanja etičkih povjerenstava sastavnica, a što je predviđeno člankom 29. stavkom 4. Etičkog kodeksa.

Prema dostupnim podacima iz dostavljenih izvješća o radu etičkih povjerenstava sastavnica, razlozi podnošenja prijave bili su:

sumnja u povredu načela jednakosti i pravednosti	0
sumnja u povredu načela poštovanja zakona i pravnih propisa	2
sumnja u povredu načela profesionalnosti	2
sumnja u povredu načela poštovanja integriteta i dostojanstva osobe	1
sumnja u povredu načela autonomije znanstvenog, umjetničkog i nastavnog rada	0
prijava za uznemiravanje u radnoj okolini	3
sumnja na predrasude	1
sumnja na prepisivanje	0
sumnja na izmišljanje i prepravljanje preporuka	0
profesionalne dužnosti u nastavnom radu	0
javno nastupanje	0

Tijekom izvještajnog razdoblja, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, nije bilo prijava vezanih uz sumnje na plagiranje. Tendencija smanjenja prijave sumnji na plagiranje bila je

vidljiva i prethodnim izvještajnim razdobljima. Kroz prethodna i trenutno izvještajno razdoblje vidljiva je tendencija porasta broja prijava vezanih u širem smislu uz uznemiravanje. Postulati etičkog postupka sadržani su u članku 2. stavku 1. Etičkog kodeksa kojom je određeno da je svrha Etičkog kodeksa promicanje vrijednosti specifičnih za sveučilišnu djelatnost u najširem smislu, kao i članku 2. stavku 3. Etičkog kodeksa kojom je određeno da postupci propisani Etičkim kodeksom nisu alternativa za građanske, kaznene, upravne i stegovne postupke uređene zakonima, drugim propisima i aktima Sveučilišta i njegovih sastavnica. **Radi navedenog u svakom pojedinom slučaju potrebno je procijeniti je li opravdano pokrenuti etički postupak ili je riječ o problematici iz nadležnosti tijela koja provode druge postupke predviđene zakonima i drugim propisima.** S tim u vezi valja istaknuti da je vidljiva i tendencija pokretanja etičkih postupaka radi priziva ili kontrole nekog drugog postupka, nevezanog uz etički postupak, s obrazloženjem da je isto potrebno radi procjene etičnosti postupanja dionika u drugom postupku. Međutim, isto također nije primarno u skladu s postulatima etičkog postupka, jer je etički postupak prvenstveno usmjeren na promicanje vrijednosti specifičnih za sveučilišnu djelatnost u najširem smislu i ne može biti alternativa, za druge postupke, prvenstveno one regulirane zakonima.

Za Etički savjet
Predsjednik

Izv. prof. dr. sc. Tomislav Krznar